

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt II. Quæ causa fuerit mißionis Anglicæ lentiùs admittendæ; eius ipsa ex Anglia petitæ rationes; Cleri Anglicani virtus, & doctrina. Juniores illius Ministellorum vafricies tentat. Ad eam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

*Qua causa fuerit missionis Anglicanae lentius admit-
tendae; eius ipsa ex Anglia petita rationes; Cle-
ri Anglicani virtus, & doctrina. Juniores illius
Ministellorum varietates tentat. Ad eam expe-
ditionem Patres suam certatim operam dese-
runt. Cura illius Personio, & Campiano com-
mittitur.*

CAPVT II.

Hae nihilominus Generalium nostrorum cunctatione in speciem
tam lenta, nihil fuisse vel ad rem prudentius, vel opportunius
potuit, etsi alioqui Mercurianum aequè nihil vreret, vt ardor
iuuandae per nostros Angliae, quibuscumque tandem id stare periculis.
Expetebantur illic magnis desiderijs ab vtroque, Cleri, & Laicorum or-
dine, cuius apud scriptores illorum temporum leguntur testimonia lucu-
lenta. Vnum vice omnium hic reddo Seminarij Remensis cuius alumni
omnes; inter alia [monemur, inquit, nostra ex Anglia, Societatis Pa-
tres illic vehementer à Catholicis optari, & peti, haberique ab iis pro in-
dubitato, si pedem semel in ea fixerint, messe vberissima coronaturos illam
Ecclesiam. Ad hoc Patres illos crebris literis postulatos, & quicumque ab
Anglia veniunt idem rogare ac poscere.] Hæreticis contra nihil erat tam
formidabile vt nostrorum ingressus in Angliam, quem iis & procul ex Au-
glia Caluini Affectu, & Lutheri ex Germania propius intercludi modis
omnibus debere per literas monebant, nimium experti quantis se afficere-
mus damnis; Marte quàm serio & aperto suas conuelleremus sectas, & sua
in summum Pontificem odia; suorum ad hæc in Anglia, & nostrae lucu-
brationes prouocatoriæ, quàm nos sibi probarent esse contrarios, & in-
fensos. Sic ergo vtriusque animo comparatis perspicuum erat, magnis il-
lic nostrorum aduentu certatum iri motibus, vt statim factum est, cum pri-
mi duo appulissent, orthodoxis iuxta & hæreticis de illorum ingressu, to-
to regno varia vbique iactantibus. Cùm vero penes hæreticos rerum om-
nium summa verteretur, clarum erat ab iis prodituras, in Sacerdotes, Se-
minaria, & Catholicos edictiones sanguinarias crudeliores prioribus, vt
re ipsa paulo post contigit quàm ij quos diximus è nostris duo applicuissent
in Angliam. Iam suo pte instinctu si vltro Societas, aut cuiusvis rogatu se
illuc

illuc intrussisset, aut valde me fallit fururi coniectura de præteritorum experientia, vel proela, fora, tribunalia, & omnium aures querelis in nos, & calamitatis fertierent, tanquam auctores tempestatis, temerarios, & turbatores tranquillæ publicæ, proinde regno prudenter amouendos, aut ignominiosè exturbandos. Cunctatione verò tot annorum ad multorum preces, & Instituti nostri monita velut surdis, gentisque egregiè meritæ amoris diu parum gratis, post verò, etiam Pontificis Maximi Gregorij XIII. auctoritate, iussuque eò missis, nihil querelarum fuit metuendum nihil criminationis, & accusationum, quicquid tandem malorum, euentus inuexisset, dum (quod semper solerti cautione curatum) consulte omnia ageremus, neque alios nunc metus inuuo, nisi proritandarum exterius procellarum, & incrudescentium edictorum; nam vel duo tantum qui primum Angliam subièrunt, lapsorum tot millia restituere sanæ mentis, ut omnem nostri expectationem vicerint, & amorem. Cerrè Campianus die vno, plures mortis suæ spectaculo ad Ecclesiam reduxit hæreticos, quàm multis post annis, arte, armisque à religione hæresis auertit. Quod erit à nobis suo loco, liquido probandum.

Porro hæc nostra lentitudo, timidioris licet visa consilij vt est eorum qui vident longius, nec in futuris possibile satis à probabili discernunt, reprehensa est tamen, & doleo, præcipitata festinationis. Clerus Anglicanus, quantum virtute & sapientia Ecclesis cæteris emineret si est inuidiosum apud me legere, dicat Thomas Morus integerrimæ vir fidei, & sanctimonix, quantum, inquit, & meis oculis, & fide dignis credere debui, [audacter assero Ecclesiasticum Angliæ ordinem, eamque maximè eius partem, quæ secularium dicitur Clericorum, vitæ probitate, & scientia, cuius alteri totius orbis Christiani aut esse parem, aut si venia detur comparationi, superiorem] necdum tamen spectarat, ex eodem Sacerdotes centum diuersis moribus religioni Catholice litare; quod si viri tanti, sed Catholici fidem suspectam habet hæreticus, in promptu sunt nobis etiam hæretici, quibus euidentia meritorum duplicem illam virtutis & doctrinæ laudem iisdem Henrici octauis temporibus expressit.

Ex his, eademque profectis educatione fuere Sacerdotes, qui nostros primum Angliam ingressos, quàm ardentè optarant. Tam sunt beneuolè cupidèque amplexi; tam deinde illos, eorumque postea socios liberaliter, magnificèque celebrarunt; & beatam prorsus illam Ecclesiam, si consensionem illam animorum in Dei opere constanter tenuisset. At enim humanæ infirmitatis errore infelicissimo, & ministellorum fraude maledica factum est vt dissolueretur, scindereturque in partes oppositas, quarum nec maior nec melior, quantum valuit contendit, nostros omnes regno eiicere, Color mendaciò contra nos, & iniuriæ illitus, missis in vulgus libris Sacerdotali stylo tam indignis vt illos postea sui quoque erubuerint auctores; eterodoxi mirè prædicarint. Penetrasse se Societatem in Angliam anno 1580. nec iussam nec vocatam, primo statim suo aditu turbasse omnia, causam damnis dedisse ingentibus, & acerbissimis in Catholicos edictis.

Et erant hæc quidem & sunt hodièque Protestantium meræ fraudes, verum aliis idcirco in ore positæ vt fierent credibiliores, nòsque magis populo exosi. Sed erit cum ignes suppositos cineri, vel suspensis obibo vestigiis, vel fortè præteribo, quod nunc mihi non fuit liberum, ne cunctationes Mercuriani longas, meo silentio damnarem velut indefensas, quas rationibus occultis alij Prouidentia communitatis non satis tuebantur, alij nec veris, nec decoris, quòd Societati tunc deessent Angli qui possent pondus tantæ missionis cum dignitate sustinere.

Vt verò Alanus Mercuriani moras rogando expugnauit, Pontifex autem innuendo, Oliuerius Manafæus Germaniæ, Galliæque tunc Assistens procurando; quantis eam prensarint studiis tum Angli tum externi, dicat ipse Alanus, qui partem illorum saltem aliquam vidit [dicam quod res est, inquit, vt primum percerebruit inter Societatis Patres, quos vulgus nominat Iesuitas, decretum esse vt ex iis in Angliam aliqui mitterentur, prout tempus, & occasio ferret, incredibile dictu, sed teste Deo, verum est quod scribo; viri scientia præstantes, non Angli modo, sed diuersarum quoque nationum ad Prælati pedes cum lachrimis, & significatione intimi affectus illam sibi ambière Prouinciã, vt palam in Academiis, aut Protestantes reuincerent, aut nobilissimo in regno, pro vera fide animas ponerent, à qua illud tam procul exerrare vehementissimè dolebant] hic si Alanus aliquos notasset externorum qui missionem hanc tanto ardore prensauerant, nominasset profectò Claudium Aquatuiam, tunc quidem Prouinciæ, Societati deinde Præpositum, quo illam nemo feruentiori ambitu petiuit.

Iam tanti moliminis expeditionem quàm serio Societas nostra oblatam acceperit, quantos ad eam attulerit spiritus, quo fructu obierit, testem Campiano qui pars eius fuit, non possum dare, magis idoneum, Elizabethæ consiliarios, hac prouocatione admonentem: [Ad Societatem nostram quod attinet, scitote, nos ait, quàm latè orbis patet, eo numero esse & iis succidaneis augeri, vt possimus durando vestras omnes disficere machinas, omnes verò sanctè coniurasse ad cruces quascumque nobis imposueritis ingentibus animis perferendas, nec desperaturos vnquam salutem vestram, quamdiu vel vnus de nostris fuerit vestro ex Tiborno, & è vestris superstes lanienis. Res est maturè iam deliberata, & cum bono Deo, pugnam quæ nunc inicitur nec vlla vis, nec impetus franget. Sic fides principio constituta, sic referenda est, sic eius quod perit reparandum] hæc ipse Campianus, cui cum Personio fors felix obrigit vt essent illius Apostolicæ operæ conditores, probante plurimum Alano, conditores inquam, ex quo illam suscepit Generalis non remporariam, sed continuandam in posterum, & perpetuandam; quod Societati nondum propositum fuerat cum illuc anno 1546. traiecit P. Thomas King aliique de nostris per annos deinceps secedim.

De Campiano & Personio quorum alter doctrina & sanguine, annorum alter triginta sudoribus eam insulam rigauit, interest scire cuiusmodi fuerint, qualèsvè illuc à nobis discedant.

Campian i